

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrančkanih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak tetrtek. Naročnina letno 60 Din, za izposojništvo 80 Din. Člani pošt. UJU plačajo list v članarino. Oglasi po cenik in dogovoru, davek posebe. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3113

Indeks cen in življenjski standart podeželskega učiteljstva.

(En gros — en detail.)

Redno vsak mesec objavlja narodna banka indekse cen, ki nam kažejo gibanje in stanje našega gospodarstva. Za določevanje teh indeksov uporablja podatke, ki jih kaže borzna trgovina. Tako izkazuje indeks v novembru 1930. napram letu 1926. za rastlinske proizvode 71, za živalske 95,1, in za industrijske 74,8, napram indeksu 100 v l. 1926. Ako pa vzamemo za podlago indeks predvojnih cen v l. 1913., tedaj vidimo, da je v l. 1929. znašal ta za agrarne proizvode še 101,3, za industrijske in kolonijalne pa 163,7, za november 1930. (čas največje baisse) bi bil indeks napram predvojnemu 100 za agrarne proizvode okrog 50, za industrijske pa približno 125.

Na prvi hip bi človek mislil, da bi moral pri takem indeksu cen živeti tudi temu primerno ceneje, da bi torej za agrarne proizvode, ki so me stali l. 1926. n. pr. 100 Din, dal danes samo 71,40 Din; količino mesa, ki

me je stala leta 1926. še 100 Din, bi danes kupil že za 95,10 Din, manufaktura bi se bila morala v tem času tudi poceniti, in sicer za 25,20 Din pri 100 Din. Znano dejstvo pa je, da indeks cen v nadrobni prodaji ne odgovarja vedno indeksu en gros-trgovine.

Ker se v zadnjem času množe glasovi, da namerava kraljevska vdala v sedanjem času izvesti regulacijo prejemkov državnemu uslužbenstvu, ne bo odveč, ako poskusimo ugotoviti indeks cen v nadrobni prodaji, ki edina prihaja v poštev za uradništvo. Zaradi tega bom navedel cene nekaterih živil in najpotrebnejših predmetov, ki se rabijo v vsakem gospodinjstvu.

Imam v družini 5 oseb in služkinjo ter moram skrbeti še za sina, ki se šola v Ljubljani. Vse tu navedene cene veljajo za nadrobno prodajo. V teku enega meseca se porabi v mojem gospodinjstvu — živim na vasi — sledeča množina:

	Detailne cene v letih:			Indeks cen:				
	1913.	1926.	1930.	1913.	1926.	1930.	1926.	1930.
60 kg kruha . . . po	—32	6.50	4—	100	203.1	113.6	100	61.5
12 kg moke . . . "	—30	6—	3.50	100	181.8	106.1	100	57.8
3 kg riža . . . "	—32	20—	9—	100	568.2	227.2	100	40.0
10 kg sladkorja . . . "	—96	18—	14—	100	170.4	132.7	100	77.9
1 kg žgane kave . . . "	4.80	60—	56—	100	113.6	106.6	100	93.9
1 kg cikoriije . . . "	1.20	18—	18—	100	136.4	136.4	100	100.0
5 kg masti . . . "	1.60	30—	22—	100	170.5	125.0	100	73.3
15 kg mesa . . . "	—80	15—	17—	100	170.0	193.2	100	113.7
8 glav zelja . . . "	—04	1.50	1.50	100	340.9	340.9	100	100.0
40 kg krompirja . . . "	—04	2—	—50	100	454.5	113.5	100	25.0
4 kg fižola . . . "	—32	12—	2.50	100	340.9	71.0	100	20.8
60 kom. jajc . . . "	—04	1—	1—	100	227.2	227.2	100	100.0
4 kg kaše . . . "	—24	6—	4—	100	227.3	151.5	100	66.7
2 l olja . . . "	—80	20—	16—	100	227.2	181.8	100	80.0
3 l kisa . . . "	—16	3—	3—	100	170.5	170.5	100	100.0
2 kg soli . . . "	—24	3—	2.50	100	125.0	104.2	100	83.3
1 kg pšen. zdroba . . . "	—36	7—	5—	100	176.8	126.3	100	71.4
1 kg kor. zdroba . . . "	—24	4—	4—	100	166.7	166.7	100	100.0
90 l mleka . . . "	—16	2—	2—	100	113.6	113.6	100	100.0
3 l petroleja . . . "	—32	8—	6.50	100	227.3	184.7	100	81.5
3 kg pral. mila . . . "	—80	14—	14—	100	159.1	159.1	100	100.0
1 1/2 m. ³ drv . . . "	5—	75—	83—	100	136.3	150.9	100	110.7
3 šk. vžigalic . . . "	—02	1—	1—	100	454.5	454.5	100	100.0
60 zemelj . . . "	—04	—50	—50	100	113.6	113.6	100	100.0
Skupaj	19.12	333.50	290.50	100	158.6	138.1	100	86.0

Iz teh števil se razvidi indeks cen teh, v vsakem gospodinjstvu najpotrebnejših stvari. Napram predvojnemu cenam so torej vse te stvari podražile z edino izjemo fižola, ki je celo napram predvojnemu cenam v ravno kar preteklem letu nazadovolj za celih 29 točk. Ta v splošnem konstanten porast cen (napram predvojnemu) gre seveda deloma tudi na račun razvrednotenja denarja. Vendar se že iz navedenega razvidi, da se indeks cen v nadrobni prodaji precej razlikuje od indeksa v borzni kupčiji in ravno to sem hotel ugotoviti.

Zdaj pa še življenjski standart — upoštevam seveda samo gori navedene stvari. Ako bi bil nakupil vse gori navedene množine blaga v letu 1913., bi moral dati zanje 96,80 zl. K, v letu 1926. 1872,50 Din, koncem leta 1930. pa 1458 Din. Ako vzamem za podlago l. 1913., tedaj se je pri teh predmetih zvišal življenjski standart tako-le: 100, 176,2, 137,2. Ako pa označimo cene v l. 1926. s 100, tedaj bi znašal življenjski standart koncem l. 1930. samo 77,9, kar pomeni, da sem za te stvari koncem l. l. izdal za 22,1% manj nego v letu 1926. Imam pa poleg teh izdatkov še izdatke za vzdrževanje sina v Ljubljani. Pred vojno je stala vzdrževalnina dijaka 40 zl. K, l. 1926. sem plačeval 625 Din, to šolsko leto plačujem pa 700 Din mesečno. Služkinji sem plačeval pred vojno 15 zl. K na mesec, leta 1926. sem ji moral dati 200 Din, letos pa že

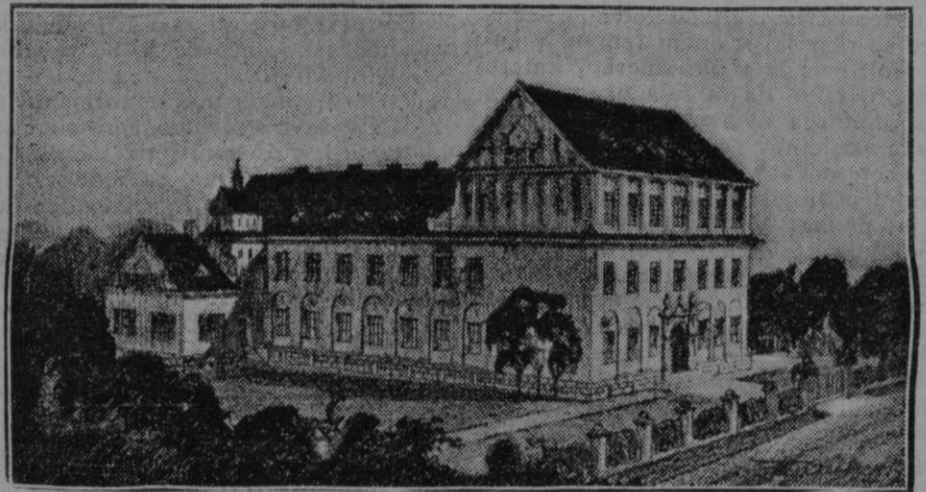
250 Din. Ako upoštevam še te izdatke, tedaj bi znašal življenjski standart napram l. 1913. (1 zl. K = 11 Din) 100, v letu 1926. 161,6 in koncem l. 1930. še 144,2. Ali če vzamem za podlago l. 1926. (stabilizacijo dinarja), tedaj znaša moj življenjski standart koncem 1930. leta 88,9, kar pomeni, da so se mi izdatki napram l. 1926. znižali za 11,1%.

Po teh ugotovitvah bo vsakogar zanimalo, kako razmerje napram tem izdatkom vzemem moji prejemki. Pred vojno sem bil v službi pri Cirila Metodovi družbi in kolikor se še spominjam na službeno pragmatiko njenih učiteljev, bi imel s 24 službenimi leti mesečno okrog 310 zl. K, kar bi dalo v sedanjih valutah 3410 Din. V l. 1926. bi bil imel s tolikšno službeno dobo na mesec 3032 Din (tedaj sem prejemal draginjsko doklado neokrnjeno, razliko v stanarini 122 Din in za zapisnikovanje pri krajnem šolskem odboru 70 Din na mesec). Letos pa prejemam na draginjski dokladi 100 Din manj, odpadla mi je razlika na stanarini in mesečnih 70 Din od krajnega šolskega odbora, ker po novem zakonu o narodnih šolah nimam do nje pravice. Od države prejemam 2650 Din in deputat v kurivju mesečno 1 1/2 m³, v vrednost 124,50 Din, skupaj tedaj mesečno 2774,50 Din, ali brutto 2864,50 Din. Indeks mojih prejemkov bi bil tedaj napram predvojnemu 100 v l. 1926. 88,91, koncem l. 1930. pa 84,0. Ako pa primerjam svoje mesečne prejemke v l. 1926., tedaj znaša indeks mojih prejemkov 94,47, kar pomeni, da so se mi dohodki napram predvojnemu zmanjšali za 16%, napram onim iz l. 1926. pa za 5,53%.

Ako sedaj vse reasumiram, je moj življenjski standart za 11,1% boljši, indeks prejemkov pa za 5,53% slabši, iz česar izhaja, da so se mi izboljšale moje življenjske prilike za 5,5%. Pri tej priliki pa ne smem pozabiti poudariti, da so naši agrarni produkti svojo baisso že v novembru 1930. prekoračili ter da se je začel položaj za te proizvode na naših in tudi na inozemskih borzah boljšati, kar znači, da moramo v kratkem tudi v nadrobni prodaji računati z zvišanjem cen. Od novembra 1930. do danes se je cena pšenice na borzi zvišala za 55 do 67,7 točk, ječmenju za 52,5, koruzi za 57,5 do 80 in moki 0 za 95 točk. Kakor hitro pride to zvišanje cen do svojega izraza tudi v nadrobni prodaji, moram računati s poslabšanjem sedanje konjunktore in gori omenjeni 5,53% sedanjega gospodarskega plusa bodo začeli kaj kmalu kopneti.

V svojih izvajanjih nisem navedel izdatkov za obleko in obutev in to namenoma.

Naši prosvetni domovi.

(Jutro)

Narodna in meščanska šola v Mežici.

Šola je ena izmed večjih modernih stavb, ki je bila postavljena s pomočjo industrijskega (rudniškega) podjetja, kakršnih je več v Dravski banovini. Dograjena je bila leta 1926. Stavbne načrte je izdelal arhitekt Maks Czeike iz Maribora. Naziv nosi: »Osnovna in meščanska šola«. V kletnih prostorih se nahaja šolska pralnica, šolska kuhinja, obednica, dve delavnici, en kabinet in en večji prostor za premog in drva. Nadalje ima tu šolski sluga stanovanje, obstoječe iz dveh sob, ene kuhinje in shrambe,

V pritličju je 5 učnih sob za narodno šolo. Ker je v kraju mnogo delavskih otrok, sta 2 učni sobi za otroški vrtec, 1 kabinet za otroški vrtec. Drugi prostori, ki se nahajajo tu so: upraviteljeva pisarna, posvetovalnica, knjižnica, telovadnica s šolskim odrom, oblačilnica in kopalnica. Upraviteljevo stanovanje obstoji iz treh sob, kuhinje, shrambe in pred-soba. V kletnih prostorih pod upraviteljevim stanovanjem, ki je v pritličju, so še kletni prostori za upravitelja osnovne šole in ravnatelja meščanske šole, s pralnico.

Prvo nadstropje ima enako prostorov kot pritličje. Odpade telovadnica, kopalnica, oblačilnica in prostori otroškega vrta. Ravnatelj meščanske šole ima stanovanje iz dveh sob, pred-sobe, kuhinje in shrambe ter nad svojim stanovanjem še dve mali sobici. Eno učno sobo v prvem nadstropju uporablja osnovna šola, druge prostore pa meščanska. Nad glavnim vvhodom v l. nadstropju je še kabinet za učila meščanske šole.

V drugem nadstropju je risalnica ter fizikalna dvorana za meščanske šole ter dva kabineta.

Meščanska šola ima novo opremo, osnovna šola pa deloma še staro. Vsi šolski prostori imajo lončene peči razen telovadnice, v kateri stojita dve Luzevi peči. Šolske svečar-

nosti se vrše v telovadnici, ki je izdelana v slovanskem slogu. V telovadnici je tudi šolski oder, galerija in električna napeljava za skioptične, oziroma kinoslike. Ima kompletno orodje.

Zidovje do pritličja in stopnišča je iz betona, vsa ostala zgradba je iz opeke. Šola ima svoj vodovod, higijenske pipe so nameščene na vseh hodnikih. Stranišča se avtomatično izplakujejo. Vse učne sobe imajo ventilacijske naprave, v vse prostore je instalirana električna naprava.

Okrog šolskega dvorišča in šolskega vrta je enoten plot iz lesenih lat in betonskim podstavkom ter betonskimi stebri. Stavbo je gradila tvrdka »Slograd« iz Ljubljane.

Osnovna šola je petrazredna z eno vzposrednico.

Šolska občina šteje okroglo 1400 prebivalcev. V letošnjem šolskem letu ima šola 284 šoloobveznih otrok.

Ves šolski prostor meri 71 a. Šolski vrt (matičnjak, drevesnica, zelenjad in lepotični nasadi) zavzema okroglo 32 a. Šolsko igrišče meri okroglo 25 a.

Stavba z vso opravilo je stala okroglo 4.000.000 Din, poleg tega pa še lastni vodovod okroglo 1.000.000 Din.

Prva šola v kraju se je ustanovila l. 1876.

Zasluge pri zgradbi šole imajo člani krajnega šolskega odbora izvoljenega leta 1926. s predsednikom Leopoldom Ozimicem, elektrikarjem; podpredsednikom rudarjem Fr. Blatnikom; tajnikom učiteljem Vinkom Mörderdorferjem ter ostalimi odborniki: rudarjem Ludovikom Kopmajerjem, rudarjem Libnik Jurijem ter šolskim upraviteljem Ivom Feinigom, kot zastopnikom šole. Kakor že omenjeno, je k zgradbi prispevalo rudniško podjetje, ki je bilo v to po starem šolskem zakonu obvezano.

pade, prejema pa na kurivju 62,25 Din mesečno, efekt je minus 50,25 Din.

Ako pa bi tak samski učitelj bival zunaj šole, bi prejemal od občine na stanarini 150 Din in v kurjavju 62,25 Din, bi bil tedaj za 100,25 Din na boljšem.

Pač pa so mlajši tovariši precej na boljšem od nas, ki služujemo že daljšo dobo. Na najboljšem so še učitelji dnevničarji, ki stanujejo zunaj šole. Ti niso prejemali pred uveljavljenjem novega zakona nobene stanarine, ki jo sedaj prejemajo od občine v izmeri mesečnih 150 Din in poleg tega še v kurivju 62,25 Din, tako da so za celih 212,25 Din na boljšem kot pred tem zakonom.

R. Ž.

Šematizem učiteljstva,

državnih in privatnih osnovnih in meščanskih šol, razvrščen po banovinah in v abecednem redu (označuje ime in priimek, položaj in kraj službovanja ter zadnjo pošto priobčuje zajamčeno točno:

„Prosvetni koledar“

za leto 1931. knjiga I., ki vsebuje tudi vse zakone, uredbe, pravila in pravilnike, tičočee se učiteljstva in šol. Naročnino v znesku Din 40— vštvešči poštino, naj se pošlje na

Drž. pov. Nakladna knjižara

školski odio — Zagreb, Ilica br. 52

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25. in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zemljepisnem pouku

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crničju, Kovačeviću in Krušlinu.

Znižana cena Din 296—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštnino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadrana.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja! Budite v otrocih nacionalno zvest z doseglo ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Naročila se pošiljajo na:

Crž. pov. Nakladna knjižara, školski odio, v Zagrebu, Ilica 52

J. JANEŽIČ:

Ustroj osnovnih šol drugje in pri nas.*

Šola preteklosti, ki žal pri nas še v bistvu živi, je razdelila učence v razrede po njihovi starostni dobi. Tako so bili in so učenci istih let vpisani v isti prvi razred, izkazuje se le one, ki spadajo med takozvano abnormaalno defektno deco. Najsrečnejši med njimi so potisnjeni v pomožno šolo in razred (tam kjer ti razredi postojajo), drugi manj srečni pa čakajo svojega duhovnega dneva, običajno v slabih razmerah, v katerih se jim njihov duh sploh ne more razviti.

Sistem Herbartove šole živi pri nas še zelo močno. Še danes smatrajo mnogi odločujoči in nadzorni faktorji, da razvoj učenca in njegov uspeh zavisi izključno od šole same, t. j. učenec se razvija v onem tempu, v katerem se v šoli dela in v oni smeri, v katero ga šola napoti, tako, da ta šola ne priznava principa spontanega in svobodnega razvoja učenca. Spaka razdelitev nam je dala takozvane mešane (heterogene) razrede, v katerih seveda ne more postojati individualizacija (diferenciacija) pouka. V teh heterogenih razredih se pojavlja vsako leto večji ali manjši procent učencev, ki niso mogli zadostiti predpisani snovi ter so zaradi tega morali razred ponavljati. Da se temu zlu odpomore, so merodajne oblasti podvzele razne mere. Znižalo se je število učencev v razredu, učni načrti so se prilagodili razmeram, učno osobje se je pritegnilo k intenzivnejšemu delu itd. Čudno je pa pri vsem tem dejstvo, da vse te mere niso pokazale onega rezultata, ki se ga je pričakovalo. S poizkusi je šlo dalje, in sicer v drugem pravcu. Iz razredov so pričeli izločevati manjnadarjene učence.

Tako je nastal v Nemčiji v Halle leta 1863. prvi pomožni razred, ki je postal pri osnovni šoli. Ta razred predstavlja torej prvo osnovo pomožnih šol. Moram pa pripomniti, da ni nastal na osnovi pedagoško znanstvenih raziskovanj, nego popolnoma slučajno, iz praktičnega vidika.

Ugotovili so, da je v osnovni šoli v Halle zelo velik del učencev, ki ne izkaže nobenih učnih uspehov ter da so ti učenci direktno balast drugim učencem. Izključiti od pouka jih niso mogli — obdržati jih v razredu pa zopet niso mogli. In zato je šolski odbor v Halle sklenil, da se zanje ustanovi poseben razred. Prvi pa, ki je resno in sistematično uvedel v pedagogiko princip organizacije pomožnih razredov, je bil šolski svetnik dr. Sickinge v Manheimu.

On opisuje svoje delo približno takole: »Leta 1829. ni uspelo 50% vpisanih učencev v Mannheimu, da dovrši običajno osemletno osnovno šolo. Odšli so v praktično življenje brez znanja one učne snovi, ki jo zahteva osnovna šola.

Smatramo, veli on dalje — da je naloga šole, da otroka pripravi za življenje v družbi. Zaradi tega se mora pouk vršiti v masi (Masseziehung), t. j. v javnih šolah, kjer se učenci šolajo brez ozira na stan, vero itd.

Ali te šole morajo izpolniti dva pogoja: 1. Naj vsako dete dela toliko, kolikor mu njegove duševne in telesne sile dopuščajo.

2. Da se od učenca ne zahteva več napora, kolikor ga je v stanu izdržati.

To bo pa seveda samo v tem slučaju, ako se v en razred zbere vso ono deco, ki se znatno ne razlikuje po svojem duševnem razvoju. Na ta način se ustvari takozvani homogeni

* Opomba: Del podatkov je posnetih po predavanjih profesorja višje pedagoške šole v Beogradu g. Milorada Vanlića.

LISTEK.

V spomin Jošku Golobu šolskemu upravitelju v Vuzenici.

Dne 4. novembra pr. l. smo sprejeli žalostno vest, da našega Joška Goloba ni več med nami. Po dolgi in mučni boleznii ga je rešila smrt vsega trpljenja. Globoko rano je vrezala ta vest pri vseh njegovih tovariših in kar verjeti ne moremo, da naše dobre zlate duše res ni več med nami. Saj smo ga poznali kot jekleno značajnega moža, moža ne prestante delavnosti, vzor narodnjaka in najboljega tovariša.

Rodil se je dne 30. januarja 1887. pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, kjer je bil njegov oče Andrej nadučitelj, istotako daleč na okrog znana dobričina, ki je prenesel vse dobre lastnosti človeka od sebe na vse svoje otroke, od katerih je ostala sedaj samo še Joškova sestra Berta, pri kateri živi tudi še Joškova mati, ki jo je izguba zadnjega sina silno zadela. Joškova mati je po rodu Dunačanka in Nemka, a iz ljubezni do moža Slovence in ljudstva, med katerim je živela, je njena blaga duša vcepila celo v onih časih, ko je naš rod ječal pod tujim jarmom, vsem otrokom ljubav do našega rodu, tako da so bili vsi njeni otroci vzgojeni v slovenskem narodnem duhu. Brat Aleksander je bil zaveden trgovec pri Sv. Marjeti, Otmar pa znan narodni delavec in nazadnje notar v Kozjem. Oba sta umrla približno v isti starosti, kakor naš Joško.

Osnovno šolo je obiskoval Joško pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, pripravnico v Mariboru, učiteljske pa v Koprju, kjer je maturiral 1908. leta. Služboval je najprej nekaj tednov kot pomožni učitelj pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, nato 4 leta na sosednji šoli v domači fari pri Sv. Janžu na Dravskem polju, kjer si je s svojim ljudomilim postopanjem pridobil srca vseh domačinov. Od 1. aprila 1912. do 9. septembra 1924. je bil učitelj v Vuzenici, od takrat do svoje smrti pa šolski upravitelj istotam.

Tukaj je deloval pri vseh narodnih in humanitarnih društvih v svojem vnuem v predpreobratni in medvojni dobi, v kolikor ni bil pretegnjen k vojaški službi ter po preobratu. Vsa društva ga bodo težko pogrešala. Bil je soustanovitelj sedanjega učiteljskega društva za mareberški okraj ter nekaj let njegov predsednik. Za zasluge pri delovanju na nacionalnem, humanitarnem in šolskem polju je bil odlikovan z redom sv. Save.

Njegova smrt ni zadela bridko samo njegove žene Ruže, roj. Kogelnik, s katero je živel v idealnem zakonu komaj 6 let, njegovega petletnega sinčka edinčka Joška, njegove stare ljubeče matere in edine sestre Berte, ampak tudi vse njegove tovariše, ki so izgubili z njim gotovo najboljšega tovariša v okraju, ki ni kazal tovarištva samo z besedo, ampak tudi vsikdar in povsod v dejanjih. Bil je najvestnejši član stanovske organizacije, ki je dolžnosti do organizacije izvrševal radovoljno in vestno. Še nekaj dni pred svojo smrtjo je nakazal stanovskemu društvu članarino ter bil tako član društva še v mesecu po svoji smrti.

Kako zelo je bil priljubljen pri vseh, saj gotovo ni imel sovražnika v vsem okolišju, je pokazal njegov veličasten pogreb. Cela Dravska dolina, Maribor, Prevalje in Slovenjgradec so se zbrali o priliki pogreba, da mu izkažejo zadnjo čast. Tako veličastnega pogreba ne pomnijo Vuzenčani! Zelo ganljivo je bilo slovo njegovih učencev od svojega ljubljene učitelja. Vsak je prinesel šopek cvetlic v tresočih ročici in ga s solzami v očeh položil na prerani grob.

Naj Ti bude lahka svobodna jugoslovanska zemlja, h kateri osvoboditvi si doprinesel tudi Ti svoje najboljše moči. I čil si se sicer od nas, a Tvoj spomin ostane večno med nami!

Mirko Lešnik

razred. Na podlagi tega se mora poleg razdelitve učencev v vertikalnem pravcu uvesti istočasno razdelitev učencev v horizontalnem pravcu.

Tako je osnoval Sickinge sistem, ki ga nazivamo mannhajmski. Njegov sistem izgleda takole: »Vzemimo prvi razred, ki sestoji iz horizontalnem pravcu iz treh prvih razredov, in sicer:

1. prvi redni normalni razred (Normalklasse),

2. prvi pomožni razred (Förderklasse — Hilfsklasse) — za učence katerih duhovni razvitek je slabši ali so duhovno zaostali,

3. prvi posebni razred (Sonderklasse) — za abnormaalne učence, ki se še lahko šolajo.

Istotako je seveda razdeljen drugi razred, tretji itd. Ostale abnormaalne učence se oddeli v zavode (gluhonemi, slepi, imbecilni, idioti) itd. Pripomniti pa moram, da se na pomožne in posebne razrede polaga velika važnost. Učni načrt je prilagoden duševnemu razvoju učencev, število učencev je majhno, da je omogočen individualen pouk, učitelji morajo imeti posebno usposobljenost.

Mannhajmski sistem zavzema v Nemčiji že velik porast, tako, da imajo večji centri že dobro organizirane pomožne in posebne razrede in šole (Berlin, Dresden, Leipzig, München, Hamburg itd.).

Kako pa je v drugih državah? Italija je za nami, zato njenega šolstva ne bom omenjal. Francija ima dobro razvite zavode za gluhoneme (Pariz), dočim pomožna šola v praksi ni razvita. Zjedinjene države, kjer se je vprašanje duhovno zaostale dece pričelo razvijati šele začetkom tega stoletja, so dosegle že lepe rezultate. Razvoj reorganizacije osnovne šole je izšel v glavnem od strani pedagogov in psihopatologov. Veliko zaslugu ima univ. prof. Lewis Terman v Stanfordu.

Na podlagi znanstvenih izvajanj je ustanovil direktor Dickson v Oaklandu leta 1918. poseben sistem osnovne šole. Podaljšal je še horizontalno snov ter tako ustvaril pet paralelnih razredov enega in istega razreda, kateri slede:

1. atypical classes (Sonderklassen, Idi- otenanstalten, Sammelklassen),

2. special opportunity classes (Förder- klassen),

3. special limited classes (Hilfsklassen),

4. normal classes (Normalklassen),

5. special accelerated classes (Begabten- klassen).

Švica ima tri sisteme, in sicer po svojih kantonih, to so: bazelski, valorbski in ženevski. Valorbski sistem razdeli učence na četrtine, in sicer gre ¼ v razred za nadarjeno deco ¼, t. j. polovica vseh v redni razred, a zadnja četrtina v pomožni razred. Razdelitev vršijo že v otroških vrtcih, v katerih se zahteva od dece, da se učijo že čitanja, ker čitanje služi v tem sistemu kot najmerodajnejše za razdelitev.

Učenci so tako razdeljeni v tri grupe: A. nadarjeni, ki dovrše obvezno šolanje v šestih letih, dočim ga B. redni, dovrše v osmih letih, a slabonadarjeni C. prično šolanje eno leto pozneje in ga dovrše s 16, oziroma 18 letom starosti.

V Bazlu (bazelski sistem) so pomožni razredi samo za žensko deco.

Ženevski sistem, ki ima tri paralele enega in istega razreda, ima pred drugim to prednost, da obče ne pozna ponavljačev, ker se ponavljače iz normalnih razredov prevede v pomožne razrede iz pomožnih pa v posebne

razrede. Seveda odloča o prevedbi posebna komisija. V nasprotnem smislu se pa zopet lahko prevede učence iz pomožnih razredov v normalne. Celotna razdelitev šole v švici pa bazira na francoskem sistemu, ki razdeli osemletno osnovno šolo v vertikalnem pravcu v nižjo, srednjo in višjo.

Podal sem nekaj važnih sistemov osnovne šole, ki so v moderni pedagogiki želi že lepe uspehe. Gotovo je, da si vsak sam o njih ustvarjaj svoje mnenje. Vsak sistem ima dobro in morda tudi slabo stran. Natančno bi analizirala seveda šele praksa.

Tudi pri nas izločujemo slabonadarjene učence v takozvane pomožne razrede. Če je ta naziv posrečen dvomim, ker so ti razredi vse prej kot pomožni. Mislim, da bi veliko manj grešili, če bi jih nazivali zdravstvene ali pomožne, kot jih nazivajo Srbi in Hrvati. Gotovo je, da se bo eden ali drug sistem tudi pri nas razvil. Saj se to vprašanje od merodajne strani uvažuje. Preskrbljeno je tudi za izobrazbo učiteljev za defektno deco. V Beogradu posluje že drugo leto enoletni tečaj za učitelje defektne dece. Resno je pa mnenje, da bi se študijska doba zaradi ogromne snovi podaljšala in prenesel ves študij na univerzo.

Splošne vesti.

VABILO

na sejo širjega sosveta UJU — poverjeništvu Ljubljana, ki bo 1. februarja 1931. v risalnici državnega moškega učiteljskega v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zjutraj.

Dnevni red:

1. Otvoritev po poverjeniku in ugovoritev sklepčnosti.
2. Poročila funkcionarjev:
  - a) tajnika,
  - b) blagajnika,
  - c) urednika.
3. Učiteljska gospodarska poslovalnica.
4. Učiteljska domova v Ljubljani in Mariboru.
5. Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic
6. Pevski zbor UJU.
7. Banovinska šolska razstava.
8. Samostojni predlogi.
9. Slučajnosti.

Opomba: Člani širjega sosveta so vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev, odnosno njih namestniki in vsi člani ožjega sosveta. Sejo smo sklicali izjemoma v Ljubljano zaradi zabavnega večera, ki ga priredi pevski zbor UJU istega dne večer v dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici. — Samostojne predloge pošljite poverjeništvu do 28. januarja t. l., ker se na pozneje došle ne bomo ozirali.

Udruženje jugoslovanskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, dne 12. jan. 1931.

Andrej Skulj, s. r., Josip Kobal, s. r., poverjenik, tajnik.

— Sprejemanje strank pri kr. banski upravi — prosvetni oddelek. Na zadnji seji širjega sosveta je zastopnik Brežiško-sevnjskega učiteljskega društva iznesel naravnost gorostasne primere, sredstev, ki se jih poslužujejo nekateri člani na škodo svojih tovarišev. Širji svet je napravil z ozirom na to primerne sklepe, ki jih je poverjeništvu izneslo na merodajnih mestih in so zadeve že povečini urejene v zmyslu želja učiteljstva. Dogajali so se celo slučajni, da so pojedinci iznašali očitke napram oblasti, ako jim ni uprava povsem ugodila ali celo ovdabe o svojih kolegih. Ko pa se je prizadetega konkretno pozvalo na odgovor, se ji je izmikal in izmaknil. Da se uredi razmere in se ustvari tudi neka zdrava službena stanovska morala, je izdala kr. banska uprava sledeči odlok:

»Kraljevska banska uprava opaza, da se učiteljstvo ne ravna po predpisu, s katerim so določeni uradni dnevi za sprejemanje strank pri prosvetnem oddelku banske uprave. Tudi prihaja učiteljstvo pogostokrat v urad zaradi stvari, ki spadajo ne v področje sreskih načelnikov, pač pa celo šolskih upraviteljev ali krajevnih šolskih odborov. To je ovira za uradništvo, da ne more pri najboljši volji izvrševati tekočih poslov. Zato se odreja:

1. Uradni dnevi za sprejemanje strank pri prosvetnem oddelku banske uprave sta izključno torek in četrtek od 10. do 12. ure.
2. Na osnovi člena 93. uradniškega zakona sme uslužbenec uradno občevati z višjimi oblastmi samo po starešini urada, v katerem službuje.
3. Vsak posetnik mora brezpogojno imeti za obisk dopust in potrebno dovoljenje neposrednega starešine ali sreskega šolskega nadzornika.

Učiteljstvo naj se zglašva v prvi vrsti pri šefu za osnovni pouk ali osnovnošolskih referentih; v drugi vrsti naj po neizogibni potrebi prihaja k načelniku oddelka.

4. Z vsakim posetnikom se bo tuuradno sestavil zapisnik, ako bo prihajal z obdolžitvami ali ovadbami.

— Slabo nas razumejo. Glasilo učiteljstva meščanskih šol piše: »Pozivamo naše drugove(ce), koji su članovi UJU, da ovim načinom ne prečaju u ledja Savezu i da na svim mestama solidarno brane i promiču zajedničke interese građanskih škola i njenih nastavnika(ca). — Dopis se namreč bavi s spomenico UJU glede razvršćanja in zahte-

va, da se učitelji meščanskih šol uvrste med profesorje in učitelje narodnih šol. Pišee naj si da razloži spomenico UJU ter bo vidi, da mu je z njo ustrezno. Lahko bi si prihranil pišico!

— Pevski zbor UJU učiteljstva. Turneja po Jugoslaviji in Rumuniji pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije se bo vršila od 3. do 16. marca 1931. Za enkrat so določeni koncerti v sledečih mestih: V Zagrebu 3. marca, v Beogradu matineja v dvorani univerze 4., 5. koncert v gledališču, 6. koncert in matineja v Novem Sadu, 7. koncert in matineja v Subotici, 8. koncert v Timioari, 9. marca vožnja v Bukarešto, 10. koncert in Bukarešti, 11. ogled Bukarešte, 12. povratek, 13. marca koncert v Somboru, 14. koncert v Osijeku, 15. koncert v Sisku, 16. marca povratek v Ljubljano. V vseh mestih so pokazali merodajni faktorji, na čelu z učiteljstvom veliko razumevanje in naklonjenost, za težnje pevskega zbora. V Beogradu je prevzelo celotno ureditev našega bivanja tamkaj učiteljsko pevsko društvo »Marinković«. Za vsestransko in vzorno našadiranje programa je neobhodno potrebna točna udeležba vsega članstva pri pevskih tečajih. — Odbor.

— Društvo učiteljic v Ljubljani. Odborova seja se bo vršila v nedeljo, dne 18. januarja t. l. ob 10. uri v sobi odsekov poverjeništvu UJU (Učiteljska tiskarna, spodnje poslopje, desno stopnjišče). Na programu je tudi razgovor o poročeni in neporočeni učiteljici v službi. Vabimo vse tovarišice ožjega in širjega odbora — in tudi one, ki jim je na srcu naš lastni napredek. Tajnica.

— Zabavni večer pevskega zbora UJU. V svrhu organizacije zabave se je sestel odbor, v katerem je častno zastopano ljubljansko učiteljstvo, poverjeništvu in pevski zbor. Zabava se bo vršila 1. februarja ob 20. uri v vseh prostorih pravkar dograjenega in luksurijozno opremljenega Trgovskega doma. Postržba je v rokah ljubljanskih tovarišev in tovarišic, kar je poročstvo, da bo dobra in po primerni ceni. Vstopnice à 10 Din so v predprodaji v Učiteljski knjigarni, lahko se pa rezervirajo tudi pri odboru pevskega zbora. Pri zabavi sodeluje orkester tov. Švare »Odeon«. Opozarjamo na to priveditev poleg ljubljanskih, posebno tudi okoliške tovarišice in jih prosimo, da si rezervirajo vstopnice v naprej.

— Ljudska Samopomoč v Mariboru naznanja vsemu prebivalstvu Dravske banovine, da je ustanovila z novim letom 1931. četrto skupino z oddelki A/III, B/III, C/III, D/III, v katere se sprejemajo zopet vse zdrave osebe od 51. do 90. leta, toda le samo v omejenem številu. Zahtevajte torej nemudoma tozadevne pristopne izjave.

Pokret učiteljic.

Iz delovanja »Društva učiteljic«.

I. V torek, dne 30. decembra 1930. se je vršil občni zbor »Društva učiteljic«, katerega se je udeležilo precejšno število tovarišic iz vse Dravske banovine.

Predsednica tov. Vodetova otvorila zborovnanje s pozdravom na navzoče, posebej pa še pozdravi tov. Jelo Levstikovo in Crnetovo kot zastopnici mariborskega društva. — V lepo zasnovanih besedah se spominja pokojne tov. Gusti Kolnikove, ki se je bolj kot sestrsko spomnila svojih tovarišic in jim v svoji oporoki naklonila vse svoje imetje za »Dom učiteljic«. Nadalje omenja med drugim združitev »Društva učiteljic v Ljubljani« z mariborskim društvom v eno organizacijo in stik s hrvatskimi in srbskimi kolegijami v svrhu reševanja skupnih naših interesov.

II. Iz poročil društvenih funkcionarok se je razvidelo, da društvo lepo napreduje — v moralnem, kakor tudi v gmetnem oziru. Število članic narašča, kar priča, da so se tovarišice začele zavedati potrebe skupnosti.

III. Nato je sledil kratek, a jednat govor tov. Vite Zupančičeve o »Domu učiteljic«. Govorila je v vzpodbudo tovarišicam, da naj vendar saj nekoliko tudi skrbje zase, za svoje stanovske koleginke, da bo končno zrastle prepotrebna stavba »Dom učiteljic« v ponos vsemu našemu stanu. Tudi ona se je spomnila v prisrčnih besedah pokojne, dobre tov. Kolnikove, tako da se nam je zdelo, da še biva med nami, da še slišimo njo, ko je gov. V. Zupančičeva dobesedno citirala njene besede, kadar je govorila o »Domu«. Z navdušenjem smo sledile njenemu govoru in po kratki stvarni debati, katere se je udeležilo več kolegij, se je izvolil pripravljalni odbor, ki mu bo poverjena naloga pričeti s prvim delom za »Dom«.

IV. Kot glavno točko dnevnega reda je razvila predsednica tov. A. Vodetova podrobni program dela za bodoče leto: Mnogo posla nam bo dala notranja organizacija društva — tudi »Dom« bo treba krepko prijeti v roke. — Da se bomo s tovarišicami bolje spoznale in se bo med nami pojačila zavest skupnosti, smo sklenile, da bodo naše seje javne ter po možnosti s predavanjem organizatorične, pedagoške in sociološke vsebine.

V. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen prejšnji odbor, in sicer: A. Vodetova predsednica, M. Skabernetova podpredsednica, A. Celnarjeva tajnica, J. Čučkova blagajničarka, M. Polakova in L. Kosova odbornici.

VI. Tov. Levstikova je podala nekaj predlogov, ki so bili sprejeti že na občnem zboru v Mariboru in so se tudi pri nas sicer po živahni debati vendar sprejeli, in sicer:

1. Na srednjih šolah naj se zahteva od učiteljic za ročna dela popolno pedagoško izobrazbo.

2. Pri sprejemu na učiteljske naj se pri izpitu iz petja ne postopa preveč rigorozno z ozirom na pomanjkanje posluha.

3. Učiteljica ročnih del na učiteljskih naj bo literarna učiteljica s posebnim strokovnim izpitom iz gospodinjstva in ročnega dela.

4. Pri sprejemu na učiteljska, naj veljajo enaki pogoji za meščanskošolske učence, kakor za one iz nižjih srednjih šol.

Glede predlogov o stanarini se bomo obrnili na šolskopravni odsek UJU. — Pri popoldanski seji je bil sprejet še sledeči predlog: Pri oddaji službenih mest naj se ozira predvsem na službena leta in na kvalifikacijo; pri enakih službenih letih naj pa odločajo družinske razmere. Kot družina pa naj se ne smatra samo zakonca, temveč tudi starši, oziroma rodbina prizadete samske učiteljice. — Omeji naj se vsaka protekcija.

Anka Celnarjeva, tajnica.

Osebnosti zadeve.

—i Napredovali so: v II./1. skupino: Žel Jan; v II./3. skupino: Bohinc Leopold, Valjavec Franc, Colnar Helena, Vidmar Olga, Zabukošek Albina, Del Cott Vida, Potočnik Peter, Aubič Gabrijela, Soršak Alojzija, Zazula Rafael; v II./4. skupino: Jevčič Bruna, Rus Ottilija, Rojnik Marija, Paulič Eirem, Bernik Ivana, Lipko Marija, Modic Olga, Urbančič Justina, Žoher Hedvika, Terček Angela, Završnik Albina.

—i Izčasne v stalno državno službo so bili prevedeni: Zavrtačnik Elizabeta, Čebulj Darinka, Gorjup Justina, Guna Vinko, Gruden Marija, Donik Anton, Flegar Avgust, Rak Evgenija, Volk Stanislava, Trobiš Stefan, Prisljan Janko, Tomažič Juro, Grošelj Lidija, Vajevac Draga, Fister Pavla, Zeteznik Marjan, Zupan Jožefa, Jancič Marija, Bahovec Josipina, Kinčič Marija.

—i Imenovanja učiteljev novincev. Postavljeni so: Pegan Pera v Osvič, Mihelak Katarina v Sv. Andraž v Slov. goricah, Lapanja Julijana v Sv. Antonu nad Rajhenburgom, Žitek Jakobina v Ribno pri Bledu, Kallat Štefanija v Št. Hlj pod Turjakom in Adamič Ana v Peteševce.

Učiteljski pevski zbor UJU.

—pev. Pevski tečaj se vrši 1., 2. in 3. februarja v prostorih Glasbene Matice. Upoštevala se bodo samo ona opravila, ki bodo poslana v naprej. — Poudariti moramo, da so člani in članice pevskega zbora od božičnih počitnic porabili 9 dni za pevski tečaj!

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za november in december 1930. Članarina: Učiteljsko društvo Murska Sobota 1000 Din; učiteljsko društvo Ptuj 561 Din; učiteljsko društvo za Mežiško dolino 184 Din; učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico 500 Din. Darila: Iz kazenske zadeve Trobec in Pfeifer 100 Din; učiteljsko v Mežici o priliki odhodnice tovariša Feiniga 120 Din; Bizjak Franja, učiteljica, Rače, 1 obveznico 7% inv. posojila 100 Din. — Vsem darovalcem najskrenejša zahvala! — Gospodarska podjetja: zemljevidi 29.560 Din; državni grb 4430 Din; almanah 87 Din; Prekmurske pravljice 286 Din; »Sola v nebesih« 36 Din. — Tovariši in tovarišice, spominjajte se Učit. doma ob vsaki priliki! — V Mariboru, 12. januarja 1931. — M. Kozuh, blagajnik.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabila:

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO bo zborovalo v četrtek dne 15. januarja ob 9. uri na III. deški osnovni šoli. Razen običajnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje tovariša Kutina o poslovanju dnevnega zavetišča.

= RADOVLJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo dne 7. februarja 1931. ob 10. uri v osnovni šoli na Jesenicah s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Delo učiteljstva na združenem polju. Referira odposlanec zveze slovenskih zadrž. 3. Učiteljstvo in sokolstvo. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo predsednika gospodarskega odseka. 6. Poročilo predsednika gospodarskega odseka. 7. Slučajnosti. Udeležba obvezna.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVOMEŠKI IN TREBANJSKI SODNI OKRAJ je zborovalo dne 13. decembra t. l. v Novem mestu.

Navzočih je bilo od 82 članov 58 tovarišev in tovarišic.

Tovariš predsednik se zahvali v uvodnih besedah dosedanjemu odboru za trud v težkih podelitvenih dneh in poda besedo tov. Zukovecu, ki je predaval »O sadizmu«. Tov. Zukovec nam je podal na skrbno izbranih primerih iz zgodovine in literature vpliv sadizma na ljudske mase. Očrtal nam je pojave in vzroke fizičnega in psihičnega sadizma. Slednji je prešel na zdravljenje te bolezni zlasti pri mladini.

Za svoje predavanje, ki so mu poslušalci pazljivo sledili, je žel tov. predavatelj obilno priznanje.

Da so njegove besede, iz malo poznanega polja, zadele v živo, je bilo spoznati iz živahne debata.

Nato je tov. predsednik podal situacijsko poročilo. Tudi k temu poročilu se je priglasilo več tovarišev in tovarišic k debati, v kateri se je razpravljalo: o zakonu upokojenecev, čigar podrobnosti so nam malo znane, o časopisnih vesteh glede znižanja stanarine, o predstoječem uradniškem zakonu in Mladinski Matici, katere neredno izhajanje se je grajalo.

»O sokolstvu in učiteljstvu« je predaval tov. Štrbenk. V temperamentnem govoru nam je podal namen in pomen Sokolstva, zlasti po ustanovitvi SKJ. Podčrtal je, da je Sokolstvo vredno, da se ga učiteljstvo oklene z vso svojo dušo in da zavzame učiteljstvo v sokolskih duštvih vodilno vlogo, ne pa, da mora večkrat delati pod taktirko društvenih funkcij narjev, ki jih po svoji tehnični in srčni kvalifikaciji navadno daleč prekaša.

Poleg telovadbe moramo gojiti notranjo — srčno sokolsko izobrazbo. Sokol samo na zunaj, brez sokolskih idealov, je Sokolstvu kvaren, kakor tudi pregoreč in nestrpen Sokol, ki bi rad s terorjem doprinesel ono, kar ima vzkliči v srcu, do katerega ključ ima ljubezen, ljubezen do bližnjega — Slovana, ljubezen do najbližjega — Jugoslavana — brata Sokola. Prvo je vestno opravljanje svojega poklica in državljskih dolžnosti, v svojem prostem času pa se posvetimo sokolskemu delu. Državna oblast sama nam nudi ugodno priliko, da se oprimemo tega važnega dela in da zavzamemo v Sokolstvu mesto, ki nam pripada.

V drugem delu predavanja nam je opisal tov. Štrbenk, kako vpliva telovadba na duševni in telesni razvoj otroka. Ta del predavanja se je nedavno prenašal na radiu in je gotovo večini tovarišem še v spominu.

Navdušen aplavz in živahna debata sta pokazala, kako aktualno in zaželeno je bilo to skrbno zasnovano predavanje tovariša Štrbenka.

Med debato se je izrazila želja, da bi tov. predavatelj podal na enem prihodnjih zborovanj smernice o delovanju učitelja za SKJ na deželi.

Tov. predsednik se je obema predavateljem priščno zahvalil.

Na zborovanju je bil tudi soglasno sprejet, na predlog tov. Zukovec, absolutorij prejšnjemu odboru, ker se na občnem zboru, zaradi tehničnih težkoč, ni o tem sklepalo.

Prihodnje zborovanje se je določilo na začetek februarja, na kar je tov. predsednik zaključil dobro uspešno zborovanje.

A. Mervič, t. č. preds. Ivanečič, t. č. tajnik.

+ KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 6. decembra 1930. ob 10. uri v dvorani g. Kolarja v Lesični pri Pilsanju.

Statistika: Učiteljstva v okraju 56, včlanjenih 37, navzočih 20, t. j. 54%.

Tov. predsednik odpravi zborovanje, pozdravi vse navzoče, ki so kljub slabemu vremenu vendarle prišli — zlasti novo pristopečih član(ice): Robič Marijo in Antona iz Virštanj ter A. Pettauera in E. Kmecl iz Pilsanja.

ad 1. Zapisnik občnega zbora se prečita in odobri.

ad 2. Prečitajo se važnejši dopisi.

Dr. Tumovo knjigo »Razvoj alpinizma« vzame in izvod društvo, drugega pa tovariš Kmecl. Med upravitelje se razdeli en izvod Dr. Lončarjevega govora — Ob Masarykovi 80 letnici.

Glede UGP se sklene, da pristopijo vsi ki še niso in pristopnino 7 Din pošljejo s članarino vred.

ad 3. Ker je učiteljska knjižnica nekako zaspala in bi bilo potrebno, jo urediti, se je izvolil knjižnični odbor. Tov. Potočnik predlaga: Tov. Korbar P. (kot knjižničar), E. Kmecl, I. Slavec, za namestnico za T. Majcen. — Predlog enoglasno sprejet.

ad 4. Sledil je daljši razgovor o šolskem uradovanju — zlasti o raznih statistikah, mašičnih listih, izkazih in drugih tiskovinah. V debato so posegli tov. Čok, Potočnik, Stauer in Hernaus.

ad 5. Tov. Prisljan predlaga, naj bi se »Zbirka zgodovinskih in bajeslovnih črtic« za kozjanski okraj prenovila in izpopolnila. Šam prevzame vse delo, a tovarišev vseh šol pa prosi, naj mu pomagajo pri tem delu in začno zbirati material. Dobro in potrebno bi bilo, da bi isto napravili še v šmarsko-rodgaškem okraju — da bi na ta način dobili snov za domoznastvo za ves šmarski srez. Tovariši, ki se zanimate za to akcijo, obrnite se za pojasnila na tov. Janka Prisljana, učitelja na Pilsanju.

Prihodnje zborovanje — z dvema predavanjima — se bo vršilo februarja v Kozjem. Albert Čok, preds. M. Strašekova, tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO je zborovalo 15. novembra 1930. na Prevaljah s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Predavanje tov. Doberška o »Socialnih tipih otrok«. 3. Poročilo društvenih funkcionarjev in referentov. 4. Poročilo o seji širjega sosveta. 5. Slučajnosti.

Navzočih je 35 članov od 56, opravili se je eden.

Ko otvarja tov. predsednik zborovanje, se še enkrat postovi od premeščenih tovarišev in se jim zahvaljuje za njihovo delo v šoli in društvu.

Zapisnik sprejmejo navzoči brez debate. Predavanje tov. Doberška je bilo zelo zanimivo. Po lastnem opazovanju in prouča-

vanju deli deco v naslednje tipe: voditelje, pomagače, bodrilni tip, despote, družaben tip in brezuspešen tip. V debato posegajo tov. Gallob, Gačnik, Kopriva, Doberšek.

Premalo se poslužuje učiteljstvo knjižnice Pedagoške centrale v Mariboru, ki more nuditi dovolj literature za reformo pouka — predvsem pa za reformiranje samega sebe.

Tov. Vreček kot referent za izvenšolsko delo poroča o »Društvu učiteljic« in priporoča vstop. Zbor je mnenja, da je društvo učiteljic popolnoma na mestu, ker bodo tovarišice od tam dobivale več in boljših pobud za svoje žensko delo med narodom, kot od UJU. V debato posegajo tov. Gačnik, Doberšek, Kopriva in Vreček.

Poročilo tov. predsednika o seji širjega sosveta jemljejo navzoči brez debate na znanje. Poroča zlasti o delu za izboljšanje našega gmotnega položaja. Protestiramo pa proti okrožnici Trsteniškega učiteljskega društva, ker jo smatramo v sedanjem trenutku za škodljivo.

Pri slučajnostih prosi tov. blagajničarka, naj bo plačevanje članarine točneje. Ko še določimo naslednje zborovanje za 10. januar 1931. zaključuje tov. predsednik zborovanje. Gallob, t. č. preds. Iv. Lebič, t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA je zborovalo dne 6. decembra 1930. v Dolnji Lendavi.

Včlanjenih 80, navzočih 25, t. j. 31%.

Predsednik pozdravi nove člane tov. Maro Röck, tov. Š. Goriška in tov. M. Kokolja. Želi jim mnogo uspehov na novem službenem mestu.

Nadalje poda še situacijsko poročilo glede uradniškega zakona, pravilnika, kuriva in stanarine. Pohvali učitelje Sokole, ki so se z ljubeznijo poprijeli dela, uspehi so vidni. Prosi pa tovariše, da ustanavljajo vsaj sokolske odseke v onih krajih, kjer društva ni mogoče.

I. Tajnik prečita zapisnik, ki je bil z nekaterimi pripombami sprejet.

Predsednik graja tovariše, ki so bili odsotni na zborovanju in učiteljskem večeru 4. oktobra 1930., ki je imel kulturno-nacionalni program. Navzoči člani so soglasno odobraval to grajo.

Tov. Papis protestira proti temu, da se zborovanja vrše vedno v Dolnji Lendavi. Vname se debata, v katero so posegali tovariša Farazinova, Peternelova, tovariša Peternel in B. Horvat. Predsednik predlaga, da se naj zborovanja v zimskem času zaradi slabih komunikacij ne vrše. Tov. Peternelova izjavlja, da je vseeno kjerkoli se vrši zborovanje, ker so odsotni vedno isti člani, ki nimajo stanovskega ponosa in stanovske zavdnosti.

II. Tajnik prečita dopise in poroča o izboljšanju našega materialnega položaja z novim uradniškim zakonom.

III. Ker so s premetitvami nastale vrzeli v posameznih odsekih, so se vršile dopolnilne volitve. Soglasno so bili izvoljeni:

a) v domoznastveni odsek Lutar, Tivadar, Brelih in Domova. Odsek bo sklical Tivadar k rekonstituiranju;

b) v knjižnični odsek Gorišek, Cvarova in Kokolja. Odsek skliče tov. Gorišek;

c) v manjšinski odsek Šinigoj, Poljančeva, Sreš in Gorišek, ki skliče tudi ta odsek;

č) v odsek za izvenšolsko delovanje Hvala Pavlinčeva in Kokolja.

IV. Odpadlo je predavanje zaradi odsotnosti predavatelja Sreša.

V. Tajnik prečita pravilnik društvenega razsodišča, ki ga je sestavil in že pretresal odbor na svoji seji. Pravilnik je bil v celoti sprejet.

V razsodišču so bili izvoljeni: Preininger, Kolarič in Brelih. Namestniki: Peternelova, Kreps in Pavlinčeva. — Vse te volitve so provizoričnega značaja, ker ni bilo sklepčnosti.

VI. Sprejet je bil predlog, da odbor za prosi prosvetni oddelek sreskega načelstva, da po mogočnosti izda novo tabelo periodičnih vlog v svrhu čim boljše administracije.

VII. Demisija tajnika tov. Bele Horvata ni bila sprejeta. V slučaju njegovega odhoda prevzame tajništvo tov. Röckova.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo meseca marca v Črenšovcih.

Peternel, t. č. preds. Bela Horvat, t. č. tajnik.

+ RADOVLJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 13. decembra 1930. na Jesenicah. Udeležba je bila jako lepa. Navzočih je bilo 80 članic in članov.

V svojem uvodnem govoru je tovariš predsednik izrazil veliko veselje na številno udeležbo ter pozdravil navzoče. Posebej pozdravi navzočega tovariša poverjenika, katerega prihod so vsi navzoči z aplavzom sprejeli. Pozdravi tudi novo vstopivše člane.

V svojem nadaljnjem govoru omeni o izvršenih sklepih zadnjega občnega zbora in o delu novoizvoljenega odbora. Članstvo pojasni tudi vzrok odsotnosti napovedanega predavatelja g. prof. Krošlja.

Tov. poverjenik se zahvali za pozdrav. Nato poda temeljit referat o »kmetskih in gospodinskih nadaljevalnih šolah«. Vsi so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem, kar priča živahna debata in stavljena vprašanja. Za svoja izvajanja je žel burna pritrdjevanja.

Nato so se volili odseki, in sicer: V narodno-izobraževalni odsek so bili voljeni: Gradnik Rajko, Pibovec Leon, Pikel Franjo, Hafner Kristina, Čibej Marija in Valjavec Franc. V odsek za nadaljevalno šolstvo: Predst. stor. Niko, Kobentar Anton, Pečar Franc, Hlebjanja Jožica in Napokoj Jože. V gospo-

darski odsek: Baebler Leopold, Blažič Drago, Požar Metod in Bratina Milena.

Nato sledi poročilo tov. predsednika o seji širjega sosveta v Ljubljani z dne 9. novembra 1930. Sprejet je bil še sklep, naj se ne objavijo samo prosta upraviteljska mesta, ampak vsako prosto učno mesto, da je vsakemu dana možnost kompetiranja.

Tov. poverjenik poda nato temeljito poročilo o vseh dogodkih v organizaciji od pokrajinske skupščine dalje. Z glasnim pritrdjevanjem je članstvo izrazilo popolno zaupanje ljubljanskemu poverjeništvu.

K okrožnici poverjeništvu glede ročnih del na učiteljskih se je soglasno sprejel sledeči predlog tov. Kristine Hafnerjeve:

Na učiteljsku naj se vrši pouk v ženskih ročnih delih ne samo v dveh, ampak v vseh letnikih učiteljskega. Učni načrt naj se preuredi v tem smislu, da se ozira na praktične potrebe v višjih letnikih, zlasti tudi še na narodno folkloro. Ako učni načrt ne predvideva posebnega pouka v gospodinjstvu, predlagamo, da se isti vstavi vanj zlasti še, da se imu posveča glavna pozornost v višjih letnikih.

Glede okrožnice UGP se ima posvetovati najprej odbor, ki ima staviti na prvem zborovanju svoje predloge. Oni, ki še niso poslali pristopnic, naj jih v najkrajšem času pošljejo tov. predsedniku, ki jih odpošlje v Maribor.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo 7. februarja 1931. na Jesenicah. E. Schiffrer, t. č. preds. Skender O., t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ je imelo zborovanje dne 13. decembra 1930. v Kočevju.

Od 97 članov prisotnih 43, t. j. 44%.

Uvodoma pozdravi tov. predsednik nove člane društva, poroča o seji širjega sosveta, oriše položaj organizacije in omeni najaktualnejša vprašanja, ki se tičejo učiteljstva in šole.

Sledi predavanje tov. Ločniškarja o »Naših izseljencih«. Predavatelj očrta položaj izseljencev, ki jih večinoma beda domače grude sili, da se izselijo. Poudarja potrebo, da se že doma informira izseljence o življenju in razmerah v tujini, da jih prihod v nove kraje in prilike ne najde nepripravljene in disorientirane.

Tov. predsednik predlaga, da se referat v celoti objavi v stanovskem glasilu, ker poročilo in podatki osvetljujejo širši javnosti dosedaj gotovo še neznan dejstva.

Priporoča nadalje, da se tovariši(ce) naroče na knjige Šolske Matice in širijo »Naš rod«.

Tov. blagajničarka opominja članstvo, da plača članarino, drugače društvo ne more poravnati svojih obveznosti napram poverjeništvu.

Sprejet je predlog:

»V vseh letnikih učiteljskih naj se uvede obvezno pouk o ženskih ročnih delih.«

Sreski šolski nadzornik Betriani izročja zdrave sreskega načelnika ter daje nasvete glede Šolske Matice.

Herman Kmet, preds. Čokova, tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVEŽE TOLONARTSKI OKRAJ je zborovalo dne 13. decembra 1930. na osnovni šoli pri Sv. Leartu v Slov. goricah.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 54, navzočih 24, t. j. 44%.

Situacijsko poročilo: Predsednik tov. Golež Fran odpravi zborovanje s pozdravom navzočih. Imenoma pozdravi profesorja dr. Frana Žgeča, ki se je radevoljno odzval povabilu društva; nadalje tov. Košenina Vladka in soprogo, Ježovnik Antonijo, kateri so se priselili v naš okraj, želeč jim, da bi se med nami dobro počutili in tudi po svojih močeh v naših organizacijah sodelovali. Ob tej priliki čestita tov. Vižintinu in bivši naši blagajničarki Veri k njuni poroki.

Po objavi dopisov je tov. predsednik podal izbrano poročilo o seji širjega sosveta dne 9. novembra 1930. v Ljubljani. Iz tega poročila je članstvo najbolj zanimalo poglavje o nameravanim zvišanju naših prejemkov. Zale, da dvomimo, da bi se naše upravičene želje uresničile.

Predsednikovemu poročilu je sledil referat g. prof. dr. Fr. Žgeča o potrebi spolne vzgoje. V nad eno ur trajajočem vlezanim predavanju, kateremu so sledili poslušalci z napeto pozornostjo, je predavatelj orisal na podlagi iz življenja vzetih dogodkov, potrebo seksualne vzgoje. — Predavatelj se je s tem lotil enega najkočljivejših in obenem najpotrebnejših vprašanj vzgoje ter je žel za svoj trud priznanje vseh navzočih. Obljubil je, da bo na prihodnjem zborovanju svoje predavanje nadaljeval. Sklenilo se je pri tej priliki, da se povabijo na to zborovanje tudi starši otrok, katere mora to vprašanje v prvi vrsti zanimati.

Predsednik se je v imenu navzočih poverjeništvu modernemu vzgoji in šole prof. dr. Žgeču najtopleje zahvalil.

Iz blagajniškega poročila se je posnelo, da članstvo brezizjemno izpolnjuje obveznosti napram društvu.

Zapisnik prejšnjega zborovanja se je vzel odobruje na znanje.

Slučajnosti: 1. Na predlog predsednika se je sprejela sledeča resolucija:

Učiteljsko društvo za svetolenartski okraj je na svojem zborovanju dne 13. decembra 1930. sklenilo sledeče:

Poverjeništvu UJU Ljubljana se naproša, da stori na merodajnem mestu korake, da se za čas, dokler ne stopi zakon o naših novih prejemkih v veljavo, obravnavajo vse prošnje za napredovanje v položajni plači kot

nujne, da zaradi zavlačevanja teh prošelj učiteljstvo ne bo za svoje težko prisluzene delnarje prevec prikrajšano.

2. Predlog člana ožjega sosveta tov. Ljudovita Šijanca glede uvedbe ženskih ročnih del na ženskih učiteljskih se sprejme z dodatkom, naj se na osnovnih šolah zopet namestijo posebne učiteljice ročnih del ter naj se v V. letniku ženskih učiteljskih uvede pouk iz gospodinjstva.

3. Sklene se, delegatom za učiteljske skupščine in seje širjega sosveta povrniti stroške voznine in izplačati dnevnicu po 100 Din.

4. Ker pride poročilo o delovanju Učiteljske gospodarske poslovalnice v Mariboru kot prva točka na prihodnji seji širjega sosveta na dnevni red in zaradi pomanjkanja časa predsednik tozadevnih dopisov ni prečital, pač pa je vsem tovarišem priporočal, naj se je poslužujejo čim najzgodneje, kar bo le v korist naši organizaciji.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zaključil zborovanje.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo februarja pri Sv. Lenartu.

D. Golež, preds. Josip Golob, tajnik.

Učiteljski pravnik.

—§ Povračilo selinskih stroškov upokojenecem (kam) s polno službeno dobo se izvrši le, če se upokojeni uslužbenec izjavi v 1 mesecu, potem ko mu je bila priobčena upokojitev, za preseleitev in navede kraj, kamor se želi preseliti. — Opozarjamo ponovno na to odredbo čl. 28/č Uredbe o povračilu potnih in selinskih stroškov, ki je predpogoj za priznanje selinskih stroškov po upokojitvi s polno službeno dobo (čl. 45. urad. zak. — glej Roč. katalog 1930./31. na strani 116./V.). Izjavo je predložiti pravočasno — v 1 mesecu — krajevski banški upravi oddelku IV.

Novo knjige.

—k Nova železniška strokovna knjiga. V samozaložbi je izšla prva slovenska knjiga, ki obravnava železniške vagonne, njihov ustroj in razdelitev ter vse one vrste zavor, ki jih uporabljajo železnice pri nas in v sosednih državah. Lansko leto že je izdal g. V. Švajgar, železniški uradnik v Ljubljani precej obširno knjigo »Lokomotiva«, po kateri je seglo zlasti železniško strojno osebje z veseljem, saj je prejelo prvo tozadevno delo v svojem materinem jeziku. Letos je isti pisec obdelal

železniške vozove in zavore zelo obširno. Poleg popisa zalogovnikov ali tenderjev in lokomotivskega pribora vsebuje III. del knjige zgodovino razvoja potniških in tovornih vozov, njihov popis in razdelitev ter označbo, ustroj posameznih vrst in njihovo uporabljenost. Glede zavor se mora omeniti, da obsegajo drugo polovico knjige in bo njihov popis zlasti dobro služil vsem železničarjem in tudi vsem onim, ki se zanimajo za to stroko. Kakor je bil I. del »Lokomotiva« prva knjiga, ki opisuje v slovenščini železniške stroje, je tudi II. del »Vozovi in zavore« prav tako prvo delo v slovenščini na tem polju. Zato bo dobrodošla vsem strojevodjem, železniškim strokovnim uslužbencem, poslovojem in ključavničarjem, pa tudi vsem onim, ki se pripravljajo za strojevodski izpit in za železniško službo sploh, saj se splošno občuti pomanjkanje knjig iz železniške stroke v slovenščini. Za boljše razumevanje vsebuje II. del nad 150 slik med tekstom in troje tablic z najvažnejšimi narisi pri nas uporabljenih zavor. — Knjigo toplo priporočamo vsem zainteresiranim, pa tudi šolskim knjižnicam naših srednjih in meščanskih šol. Dobiva se jo po knjigarnah.

—k Rabindranath Tagore: Dom in svet. Roman. Poslovenil Vladimir Levstik. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 262. Broš. velja 60 Din, v platno vezan 80 Din in v polusnje 96 Din.

Svojo novo književno akcijo s prodajo knjig na mesec re obroke je Tiskovna zadruga pričela in piavkar izdala I. zvezek zbirke Sodobni roman: Tagorjev »Dom in svet«. V svojem najboljšem romanu »Dom in svet« vam sloveči bengalski pesnik, ki ga Slovenci poznamo samo kot nežnočutnega lirika, z nepozabnimi potezami riše sodobno Indijo, nje slikovito prirodu, originalne ljudi, starinske sege in dramatično borbo z novimi strujami, ki prihajajo iz Evrope. V romanu nastopa tudi voditelj nacionalistične Indije Gandhi. Roman »Dom in svet« je spisan z mojstrsko roko, je poln pisanih dogodkov. Indijska ljubezen se razveta v njem, kakor lotos na svetih vodah Ganga. Bohotna eksotičnost, združena z ljubkostjo pripovedovanja, mika čitatelja prav do zadnje vrstice. Slovenski prevod je prvovrsten. Označuje ga ime: Vladimir Levstik. Oprema romana je prvovrstna in bo knjiga v najlepši obziri vsake knjižnice. Kot druga knjiga izide Zbirka mojstrov: Voltajrejev »Kandida«. — Naročnike na mesečno odplačilo sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani.

—k Franjo Roš, Juretovo potovanje in še kaj? Lično vezana knjižica obsega sledeče

povesti: »Juretovo potovanje«, »Terezina lovec«, »Terezina Božica« in »Terezina zadnja pomlad«, 12 pesmic in enodejanko »Pravica z namik«. Knjižica je okrašena tudi s slikami, ki bi bile pa lahko boljše. Založila brata Rode & Martincič v Celju. Cena 18 Din vez. Knjižico ki so jo prejeli tudi vse šole, priporočamo v nabavo!

—k Dr. M. Rus: Varujmo zdravje! Knjižnica Podmladka Rdečega križa v Ljubljani, V. zvezek, Ljubljana, 1930. Strani 38. Cena za nečlane 250 Din. — Tako se imenuje knjižica, ki jo je izdal in založil oblastni odbor Podmladka RK v Ljubljani in ki na kratko in poljudno razpravlja o tem, kaj otroku koristi in kaj mu škoduje, kaj moramo o raznih prilikah ukreniti za njegovo zdravje in — včasih je to še važnejše — kaj moramo opustiti. Zdravstvena pravila, navedena tukaj posebno za šolarje in šolarice, veljajo seveda obenem za vse druge učence in vajence, gojence in gojenke, večinoma pa tudi za odrasle ljudi. — Oblastni odbor PRK v Ljubljani je izdal spis v svoji pritočni, ceneni in prikupljivi knjižnici. Delce bi res zaslužilo, da pride v prav vsako slovensko hišo. Dobiti ga je v vsaki knjigarni, dočim PRK sam posameznih izvodov ne razpošilja. Ob tej priliki opozarjamo, da ima oblastni odbor PRK v Ljubljani v zalogi še veliko število treh prejšnjih zvezkov, in sicer: I. zvezek: Dr. M. Rus: Prva pomoč, cena za nečlane 3 Din; II. zvezek: Dr. St. Bevk: Zdravilne rastline, cena za nečlane 6 Din; III. zvezek: Dr. J. Pirč: Naše zdravje, cena za nečlane 350 Din. Dobiti jih je takisto v vseh knjigarnah.

—k »Vjesnik za prosvetu i za upravu«, koji izlazi kao nastavak izlaženja »Službenih Novina bivše Osječke Oblasti« u Osijeku, štampat će se od 1. januara 1931. u 41. godinu svojega izlaženja. Ova velika ilustrovana smotra, koja izlazi dvaput u mjesecu, naročitu pažnju posvećuje našem školstvu i prosvjetnim pitanjima upoće te prati rijetkom ljubavlju svaki naš domaći kulturni rad, a podržava vezu i ostalim slavenskim zemljama. »Vjesnik« izdaje i uređuje o svom trošku naš drugi i javni radnik: R. F. Magjer, Osijek, I. (Gajevo trg 4), pa zaslužuje svačiju moralnu i materijalnu pomoć. Cijena je listu godišnje 120 dinara, a ogledni broj šalje se svakomu besplatno na uvid.

Spominjajmo se ob vsaki priliki učiteljskih domov v Ljubljani in v Mariboru!

Ugodna prilika!

Uprava UJU pov. Ljubljana razprodaja svojo zalogo

Zvončka in Popotnika

Predvojni »Zvonček« letnik (nevezan) à Din 5.—
Povojni »Zvonček« do leta 1928. 29. à Din 10.—
»Popotnik« do leta 1928./29. letnik à Din 15.—
(Brez poštnine.)

Ne zamudite te ugodne prilike!

—k Les verbes francais. V založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani je izšel pravkar pod naslovom »Les verbes francais reguliers et irreguliers — Francoski glagol« na 60 straneh izredno praktično sestavljen, pregleden spis o francoskem glagolu, ki bo tako učiteljem kakor učencem francoskega jezika izredno dobrodošel. Posebnega priporočila knjižica ne potrebuje, kajti potrebna je bila kakor francoski šolski učbenik ali slovar in so jo vsi, ki se za francoski jezik zanimajo, že nestrpno pričakovali. Sezite po nji! Cena 10 Din.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana — Savi trg 5.

Olje proti prahu, pisalna kreda, morske gobe, slikarske potrebščine nabavite ugodno pri firmi **MEDIČ-ZANKL** LASTNIK FRANJO MEDIC

TOVARNE LJUBLJANA — MEDVODE — DOMŽALE. PODRUŽNICE IN SKLADISČA V MARIBORU IN NOVEM SADU

RESTAVRACIJA NOVI SVET LJUBLJANA GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

ŠIVALNI STROJI

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. 15. letna garancija. Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno. **PISALNI STROJI „ADLER“** Kolesa iz prvih tvarnic, Dürkopp, Styria, Nero, Kayser. — Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke učiteljem izjemoma s 5% popustom; pri takojšnjem plačilu pa s 5% popustom normalne cene. Ceniki franco in zastonj.

IVAN JAX IN SIN LJUBLJANA Gospodsvetska cesta št. 2.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernjšega.

Tiska šolske, mladinske, poslovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, c. nikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNICI ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Vse tiskovine za dpučva in čelo (lepake, letake, izpričevala itd.) daje v tisk učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

ima v zalogi »Galerijo naših moč«: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. S. Ritter, 7. uršč, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levec, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Ga. gl., 16. Parma, 17. Keranik, 18. Maister, 19. Župancič, 20. Straussmayer. Erika 10 Dir.

Barjun Linden

dá vitko in elegantno linijo!

V zalogi trdke

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

Teo — Max — Zacharias — Erich

Tu navedene besede naj bodo razvrščene tako druga pod drugo, da dajo začetne črke, brane od zgoraj navzdol besedo METZ. — Za pravo rešitev smo razpisali naslednje nagrade

1. nagrada Rmk. 2000 — v gotovini
2. nagrada Rmk. 1200 — v gotovini.
3. nagrada jedilnica.
4. nagrada spalnica.
5. nagrada kuhinjska oprava.
- 6.—8. nagrada 3 foto aparati.
- 9.—12. nagrada 4 kolesa za gospode in dame.
- 13.—22. nagrada 10 radio aparatov.
- 23.—32. nagrada 10 polnilnih peres z zlatim peresom.
- 33.—50. nagrada 18 žepnih ur za dame in gospode.
- 51.—80. nagrada 30 fotoaparata in veliko število drugih nagrad v la izdelavi.

Vsak, ki nam pošlje pravo rešitev dobi eno izmed zgoraj navedenih nagrad. Vsi predmeti, ki se bodo razdelili so novi. — Razdelitev nagrad razdelimo sami. Glavne nagrade se bodo razdelile pod nadzorstvom enega izmed tukajšnjih notarjev. — Stroške razpošiljanja nosi razpošiljalec. — Rošitev se mora takoj poslati v zadosti frankiranem pismu brez kaké obveznosti. — Pišite še danes na: **Graeb & Denick — Eisemröih (Dillkreis) Nemčija**

Avgust Agnola

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. **Luksuzni predmeti.** **LJUBLJANA** DUNAJSKA CESTA 10. Telefon 2478.

Podpirajte in širite **Mladinsko Matico!**

Premog drva I. POGACNIK BOHOR ČEVA ULICA 5 TELEFON ŠT. 2059

Gostilna Ražem Ljubljana na Zobjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska, in dalmatinska vina. — Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe.

3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.

Nadzorstvo se je konstituiralo v svoji seji dne 2. februarja 1930.
 Načelnik: Skulj Fran, šol. nadzornik v p.; načelnikov namestnik: Levec Janez, šol. upravitelj v p.;
 člani: Ambrožič Josip, učitelj; Flere Fran, učitelj; Maroutova Minka, šolska ravnateljica v p.; vsi v Ljubljani.

Dne 5. aprila, 8. julija, 20. septembra 1930. ter 10. januarja 1931. je nadzorstvo izvršilo glavno revizijo. Prepričalo se je, da posluje načelstvo uspešno, vsestransko po pravilih in da se računski zaključek za poslovno leto 1930. popolnoma ujema s knjigami, prilogami in blagajniškim stanjem.

Zato predlaga:

XXVIII. redni občni zbor izvoli odobriti računski zaključek Hranilnice in posojilnice „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani, registrovane zadruge z omejenim jamstvom, za poslovno leto 1930, ter podeliti načelstvu absolutorij.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1931.

Za nadzorstvo:

Načelnik:

Fran Skulj s. r.

Načelnikov namestnik:

Janez Levec s. r.

Člani:

Fran Flere s. r.

Minka Maroutova s. r.

Josip Ambrožič s. r.

4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo:

Volita se po dva člana v načelstvo in nadzorstvo.

Volita se po dva namestna člana v načelstvo in nadzorstvo.

5. Sprememba pravil.

6. Pregled

o prometu in uspehu za čas od 1. januarja 1926. do 31. decembra 1930.

Poslovno leto	V teku leta								Ob koncu poslovnega leta																	
	novih zadružnikov		vplačanih deležev		novih vlagateljev		vloženo		novih dolžnikov		danih posojil		zadružnikov	deležev		vlagateljev	vlog	dolžnikov	posojil		čistega dobička		za dobre namene določeno		rezerva	
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p		Din	p				Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
1926	59	737	50	15	301631	19	221	454900	—	569	8100	—	229	511311	90	229	528761	39	3522	63	1450	—	16938	29		
1927	59	737	50	9	115641	07	120	485550	—	612	8612	50	232	623285	92	267	639519	66	3677	91	1700	—	21022	50		
1928	79	987	50	12	168403	33	144	459500	—	684	9475	—	230	674763	90	317	678109	51	8049	80	1650	—	29230	30		
1929	55	687	50	10	230956	16	130	569500	—	729	9687	50	232	731881	67	329	742271	55	9985	96	1850	—	39326	26		
1930	57	712	—	2	128453	37	156	577250	—	767	10150	—	211	821911	66	357	854452	18	18738	15	1750	—	58178	41		

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Račun poštne hranilnice št. 10.797

Vabilo

k

XXVIII. rednemu občnemu zboru

ki bo

dne 2. februarja 1931. ob 10. uri v združni pisarni v Ljubljani,
 Frančiškanska ulica št. 6.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju.
2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1930.
3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.
4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.
5. Sprememba pravil.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se skliče pol ure kasneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je v zmislu § 24. združnih pravil sklepčen brez ozira na število navzočih združnikov.

Načelstvo.

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju.

Po XXVII. rednem občnem zboru (dne 2. februarja 1930.) se je konstituiralo načelstvo v svoji seji istega dne takole:

Načelnik: Kecelj Alojzij, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Režek Juraj, učitelj v p.; blagajnik: Sadar Vendelin, učitelj v p.; člani: Furlan Jakob, nadučitelj v p.; Likožar Anton, nadučitelj v p.; Zupančičeva Vita, strokovna učiteljica v p.; vsi v Ljubljani.

Zadruga je član „Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani“, ki izvršuje zakonito predpisano revizijo.

Načelstvo je imelo v teku poslovnega leta 13 sej.

Zadruga uraduje razen praznikov vsak četrtek in vsako soboto od 16. do 18. ure.

Ob koncu leta 1929. je bilo 729 združnikov s 60.176 deleži; leta 1930. je pristopilo na novo 57 združnikov s 46.237 deleži; konec decembra 1930. pa je postala pravoveljavna odpoved 37.224 deležev; izstopilo je 19 združnikov; tedaj je ob koncu leta 1930. 767 združnikov s 69.189 deleži. Odpovedani deleži se izplačajo proti predložitvi združne knjižice.

Ob koncu leta 1929. sta bili 232 hranilni knjižici v vrednosti Din 731.881,67, na novo sta se izdali 2 hranilni knjižici, uničilo pa 23; ostane torej 211 hranilnih knjižic v skupni vrednosti Din 821.911,66.

Zneski do Din 2000.— se izplačujejo takoj, oziroma naslednji uradni dan. Za zneske nad Din 2000.— pa velja mesečna odpoved.

Račun dobička in izgube.

Dobiček.				Izguba.			
Št.	Predmet	Din	p	Št.	Predmet	Din	p
1	Prejete obresti posojil	77484	81	1	Leta 1929. zaostale obresti posojil .	4000	35
2	Zaostale obresti posojil	4854	25	2	Obresti hranilnih vlog:		
3	Obresti naloženega denarja	70	—		a) izplačane . . . . . Din 315.76		
4	L. 1929. predplačane obresti posojil .	187	50		b) kapitalizirane . . . . . " 50847.67	51163	43
5	Upravni prejemki:			3	Davki	2241	—
	a) poština . . . . . Din 383.—			4	Upravni stroški:		
	b) režija . . . . . " 27952.01				a) plače . . . . . Din 32200.—		
	c) opomini . . . . . " 3130.—	31465	01		b) poština . . . . . " 270.—		
					c) manipulacija in pro-		
					vizija pošt. hranil. . . . . " 1267.14		
					č) razni . . . . . " 2431.50	36168	64
				5	Podpore	1750	—
				6	Dobiček	18738	15
		114061	57			114061	57

Bilanca.

Dolg.				Imetek.			
Št.	Predmet	Din	p	Št.	Predmet	Din	p
1	Deležne vloge	10150	—	1	Posojila	854452	18
2	Hranilne vloge:			2	Zaostale obresti posojil	4854	25
	a) po stanju . . . . . Din 771063.99			3	Naložen denar	23994	01
	b) kapitaliz. obresti . . . . . " 50847.67	821911	66	4	Inventar	3137	81
3	Rezervni fond:			5	Prehodni znesek	40	02
	a) po stanju . . . . . Din 39326.26			6	Gotovina 31. decembra 1930.	3761	80
	b) vpisnina . . . . . " 114.—						
	c) dobiček . . . . . " 18738.15	58178	41				
		890240	07			890240	07

V Ljubljani, dne 31. decembra 1930.

Načelstvo:

Blagajnik:

Načelnik:

Načelnikov namestnik:

Vendelin Sadar s. r.

Alojzij Kecelj s. r.

Juraj Režek s. r.

Člani načelstva:

Vita Zupančičeva s. r.

Jakob Furlan s. r.

Anton Likozar s. r.

Ta račun smo z glavnimi in pomožnimi knjigami ter prilogami primerjali in našli v redu.

Nadzorstvo:

Načelnik:

Načelnikov namestnik:

Fran Skulj s. r.

Janez Levec s. r.

Člani nadzorstva:

Fran Flere s. r.

Minka Maroutova s. r.

Josip Ambrožič s. r.

Zadruga ima pravico po § 15. svojih pravil za povečanje prometnega fonda najemati izposojila in sprejemati hranilne vloge do višine podpisanih deležev Din 864.862.50.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, četudi ni zadržnik. Obrestna mera je 5%, proti dvomesečni odpovedi pa 7%. Obrestovanje se pričinja dvakrat na mesec, in sicer: 1. in 16. vsakega meseca. Obresti se kapitalizirajo celoletno.

Ob koncu leta 1929. je bilo zadržnikov dolžnikov 329, ki so dolgovali Din 742.271.55. Posodilo se je na novo 156 zadržnikom, 128 zadržnikov pa je posojila popolnoma vrnilo. Torej je dolžnikov 357, ki dolgujejo Din 854.452.18.

Posojila dobivajo le zadržniki proti zadostni varnosti (§ 12. pravil). Vrača se vsakih Din 100.— posojila (predujema na 8 podpisanih pasivnih deležev) po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sicer 11 rokov à Din 9.—, 12. rok Din 5.87.
B	" 18 " " " " 17 " " " 6.—, 18. " " 5.29.
C	" 25 " " " " 24 " " " 4.50, 25. " " 1.87.
D	" 38 " " " " 37 " " " 3.—, 38. " " 4.63.
E	" 48 " " " " 47 " " " 2.50, 48. " " 1.97.
F	" 63 " " " " 62 " " " 2.—, 63. " " 2.10.

Zadržniki, ki prosijo za posojilo, morajo imeti vsaj eden (aktiven) delež več podpisan, nego znaša posojilo.

Na dopise brez vposlanih znamk za Din 5.— se ne odgovarja. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Za načelstvo:

Načelnik:

Blagajnik:

Alojzij Kecelj s. r.

Vendelin Sadar s. r.

2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1930.

Prejemki. Denarni promet. Izdatki.

Št.	Predmet	Din	p	Št.	Predmet	Din	p
1	Gotovina 31. decembra 1929.	9339	19	1	Dana posojila	577250	—
2	Vrnjena posojila	465069	37	2	Deležne vloge	250	—
3	Prejete obresti posojil	77484	81	3	Hranilne vloge	89271	05
4	Deležne vloge	712	50	4	Obresti hranilnih vlog	315	76
5	Hranilne vloge	128453	37	5	Naložen denar	1700	—
6	Obresti naloženega denarja	70	—	6	Podpore	1750	—
7	Vpisnina	114	—	7	Davek	2241	—
8	Upravni prejemki	31465	01	8	Upravni stroški	36168	64
9	Prehodni prejemki:			9	Prehodni izdatki:		
	a) čekovni promet Din 34800.—				a) čekovni promet Din 34800.—		
	b) drugi . . . . . " 6913.58				b) drugi . . . . . " 6913.58		
	c) ekspenzar . . . . . " 34.—	41747	58		c) ekspenzar . . . . . " 34.—	41747	58
				10	Gotovina 31. decembra 1930.	3761	80
		754455	83			754455	83

Promet:

Prejemki . . . . . Din 754.455.83

Izdatki . . . . . " 750.694.03

Skupaj Din 1.505.149.86